

Uitvoeringsprogramma beleid participatiebudget 2013

Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken

GEMEENTE HAARLEMMERLIEDE EN SPAARNWOUDE

HALFWEG, JANUARI 2013

Vastgesteld: 15 januari 2013
Bekendgemaakt: 21 januari 2013

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding.....	3
Hoofdstuk 2 Wetswijzigingen.....	4
Hoofdstuk 3 Visie op participatie.....	7
Hoofdstuk 4 Financiën.....	8
Hoofdstuk 5 Voorstellen.....	11
Hoofdstuk 6 Financiële uitwerking voorstellen.....	15

Hoofdstuk 1 Inleiding

De Wet Participatiebudget is in 2009 in werking getreden. Met deze wet zijn de middelen voor het werkdeel WWB (re-integratiemiddelen), inburgering en volwasseneneducatie samengevoegd tot één participatiebudget. Het doel is om gemeenten meer ruimte te bieden in de inzet van middelen, waardoor de burger uiteindelijk meer op maat kan worden bediend.

Dit jaar staat komt het uitvoeringsprogramma verder onder druk door de bezuinigingsmaatregel op het participatiebudget en de wijzigingen in de Wet inburgering (Wi) en Wet educatie beroepsonderwijs (WEB). Het effect van ontschotting is minimaal door de verplichte wijkelnering die op de WEB aanwezig blijft en door de afbouw van het Wi-budget in verband met de wijziging van de Wi. In het uitvoeringsprogramma is te lezen wat in 2013 het totale participatiebudget is, welk deel hiervan is vastgelegd, welk deel vrij te besteden is en vooral op welke manier dit vrij te besteden budget ingezet moet worden om zoveel mogelijk mensen te ondersteunen en een overschrijding te voorkomen. Bij het inzetten van voorzieningen gaat het erom dit zo efficiënt mogelijk te doen. 2013 moeten we zien als een overgangsjaar naar integraal participatiebeleid in o.a. de nieuwe Participatiewet. Door de val van het Kabinet in de zomer van 2012 zijn een aantal op handen zijn de wijzigingen voor 2013 zoals de Wet werken naar vermogen en de decentralisatie van de AWBZ-begeleiding naar de gemeente, doorgeschoven naar 2014 ev. Echte ontwikkelingen van nieuw beleid op het gebied van re-integratie zal daarom in dit uitvoeringsprogramma voor 2013 niet zichtbaar zijn. Wel zullen de nieuwe doelgroepen die uit het participatiebudget bediend kunnen worden op het gebied van educatie benoemd worden.

In hoofdstuk 6 wordt het voorgestelde beleid voor zover het financiële consequenties heeft, vertaald naar de financiële situatie. Uitgangspunt bij de voorstellen is een budgettaire neutraliteit.

We zullen in hoofdstuk 2 starten met een beschrijving van de wetswijzigingen. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 de visie op participatie uiteengezet. De financiële gevolgen die deze ontwikkelingen met zich meebrengen staan in hoofdstuk 4 beschreven. Deze financiële gevolgen dwingen ons om bepaalde beleidskeuzes te maken, die in hoofdstuk 5 gepresenteerd zullen worden. In hoofdstuk 6 worden de voorstellen financieel inzichtelijk gemaakt.

Het uitvoeringsprogramma wordt ter vaststelling aan het college voorgelegd, die de nota ter informatie voorlegt aan de raadscommissie Samenleving.

Hoofdstuk 2 Wetswijzigingen

In 2009 is de Wet Participatiebudget ingevoerd. In 2013 is in het participatiebudget ook het geld voor de re-integratie (WWB), inburgering (WI) en volwasseneneducatie (WEB) gebundeld.

De gemeente kan het participatiebudget inzetten voor re-integratievoorzieningen, inburgeringsvoorzieningen, educatie-opleidingen en combinaties van deze voorzieningen. De doelgroep van het participatiebudget is iedereen van 18 jaar en ouder. Het participatiebudget kan ook worden ingezet voor jongeren van 16 en 17 jaar, die nog niet hebben voldaan aan de leer- of kwalificatieplicht.

De Wet Participatiebudget is in hoofdzaak een financieringswet voor de drie bovengenoemde materiewetten (WWB, WI en WEB). Nu in 2013 twee van de materiewetten wijzigen heeft dit uiteraard gevolgen voor de financiering. Hieronder zullen wij de wijzigingen per onderdeel beschrijven.

2.2.1 Volwasseneneducatie

Met ingang van 1 januari 2013 wijzigt de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). Hiermee komt het Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs (VAVO) m.i.v. 2013 onder rechtstreekse aansturing van het Rijk. De overige educatie blijft als onderdeel van het participatiebudget, door de gemeenten aangestuurd. De brede doelstelling van de overige educatie wordt aangescherpt. Gemeenten kunnen vanaf 2013 de budgetten voor overige educatie alleen inzetten voor opleidingen Nederlandse taal en rekenen, gericht op alfabetisering en op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs, en opleidingen NT2 voor zover het de groep niet-inburgeringsplichtigen betreft. In de Wet wordt aangegeven welke opleidingen er zijn op het gebied van educatie en worden ook de referentieniveaus benoemd.

In de WEB is opgenomen dat gemeenten en ROC's een overeenkomst moeten afsluiten over de inkoop van educatieopleidingen:

- In plaats van het aantal deelnemers moet in de overeenkomst tussen gemeente en ROC het aantal contacturen worden opgenomen. Een groepscontactuur omvat een klokuur waarin educatie wordt gegeven aan een groep studenten, onder verantwoordelijkheid en met actieve betrokkenheid van onderwijspersoneel;
- In de prijs voor een groepscontactuur moeten in ieder geval de kosten van intake, plaatsing, examinering, huisvesting, overhead, e.d. opgenomen worden. Een ROC mag hiervoor dan geen extra uren of aanvullende kosten berekenen;
- Als richtprijs voor een groepscontactuur kan gedacht worden aan een bedrag van ongeveer € 160;
- De werving van studenten wordt niet inbegrepen in de prijs van een groepscontactuur. Die taak ligt in de lijn van de verantwoordelijkheid van de gemeenten, die onder meer op basis van de behoefte aan educatievoorzieningen van hun eigen inwoners het educatie- en participatiebeleid vaststellen.

Binnen de educatie worden naast het VAVO de volgende opleidingen onderscheiden:

- opleidingen Nederlandse taal en rekenen, gericht op alfabetisering en op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs;
- opleidingen Nederlands als tweede taal I en II die opleiden voor het diploma Nederlands als tweede taal, bedoeld in het Staatsexamenbesluit Nederlands als tweede taal;
- opleidingen Nederlands als tweede taal, gericht op beheersing van een basisniveau;
- opleidingen Nederlands als tweede taal, gericht op alfabetisering;
- bij ministeriële regeling aan te wijzen andere opleidingen.

Er wordt prioriteit aangebracht in het aanbod voor overige educatie. Opleidingen 'sociale redzaamheid' en 'breed maatschappelijk functioneren' worden vanaf 1 januari 2013 niet meer bekostigd. Prioriteit krijgen opleidingen die gericht zijn op de beheersing van fundamentele basisvaardigheden met het oog op zelfredzaamheid van volwassenen in onze samenleving. Waar mogelijk sluiten opleidingen aan op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs.

Geletterdheid staat centraal: luisteren, spreken, lezen, schrijven, 'gecijferdheid' en het gebruik van alledaagse technologie (ICT). Geletterdheid is altijd gekoppeld aan de (sociale) context, toepassingen en doelen van het gebruik van deze vaardigheid.

Er is een maximale groepsgrootte, die per type opleiding varieert:

- voor opleidingen Nederlandse taal en rekenen, gericht op alfabetisering en op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs: 12 studenten voor zover gericht op alfabetisering en 16 studenten voor zover gericht op ingangsniveau beroepsonderwijs;
- voor opleidingen Nederlands als tweede taal I en II die opleiden voor het staatsexamen NT2: 20 studenten;
- voor opleidingen Nederlands als tweede taal, gericht op beheersing van een basisniveau Nederlandse taal: 16 studenten;
- opleidingen Nederlands als tweede taal, gericht op alfabetisering: 12 studenten.

Een belangrijk instrument om mensen beter in staat te stellen te participeren, is educatie. De Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) maakt dit mogelijk. Afhankelijk van de cursus kunnen mensen zichzelf aanmelden bij het ROC of bij de gemeente.

De deelnemers moeten voldoen aan criteria die de regiogemeenten met het ROC afspreken ten aanzien van de doelgroep. Het gaat om personen die niet over voldoende vaardigheden beschikken om zich in sociaal of economisch opzicht te kunnen redden. Het kan gaan om personen die functioneel analfabeet zijn, die nog geen startkwalificatie hebben, niet voldoende Nederlands spreken na het behalen van het inburgeringsexamen etc. Deze mensen zijn extra kwetsbaar en kunnen zich momenteel nog niet zelfstandig redden. Om hen beter in staat te stellen op termijn wel weer te kunnen werken, kan educatie een goed instrument zijn.

Tot en met 2014 geldt er voor het educatiebudget een gedwongen wikelnering bij het ROC. De aansturing van het ROC beperkt zich logischerwijs dan ook tot het formuleren van doelgroepen en prioriteiten. Zeker tot en met 2014 en mogelijk nog een jaar langer is dit deel van het participatiebudget specifiek voor volwasseneneducatie "geormerkt". Gemeenten hebben zoals benoemd een bestedingsverplichting bij de ROC's voor dit gedeelte van het budget. Dit is wat we sinds de invoering van het participatiebudget in 2009 al zien. Vanaf 2015 worden de middelen voor dit deel van het participatiebudget verdeeld op grond van het aantal ingekochte zgn. groepscontracturen bij het ROC.

2.2.2 Inburgering

Met ingang van 1 januari 2013 wijzigt de Wet inburgering. Op 11 september heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet inburgering. Daarmee wordt de verantwoordelijkheid voor de inburgering bij de inburgeringsplichtige zelf neergelegd. Dat heeft consequenties voor de inburgeraars, maar ook de rol van de gemeente zal wijzigen. Al onder het vorige kabinet werd duidelijk dat het inburgeringsstelsel zou worden gewijzigd en dat de gemeentelijke rol zou verdwijnen. Per 1 januari 2013 gaat dat ook echt gebeuren. Sinds de invoering van de Wet inburgering in 2007 zijn er in Haarlemmerliede en Spaarnwoude 33 personen gestart met inburgeren.

De belangrijkste wijzigingen in de Wet inburgering per 1 januari 2013 zijn:

- de inburgeringsplichtige moet zelf de deelname en financiering van de inburgering regelen (eigen verantwoordelijkheid);
- minder draagkrachtige nieuwkomers kunnen gebruik maken van een sociaal leenstelsel (bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO));
- de inburgeringsperiode wordt ingekort tot 3 jaar (nu 3,5 jaar);
- de examens worden aangepast zodat iedereen hetzelfde examen doet. Voor cursisten die op les zitten voor de wijziging van de Wet inburgering ingaat, geldt een overgangsrecht. Zij mogen kiezen of zij het oude of het nieuwe examen willen afleggen. Minimum eindniveau is A2 voor iedereen, maar hoger wordt gestimuleerd;
- in het kader van het overgangsrecht Wet inburgering blijft de gemeente verantwoordelijk voor de inburgeringsplichtigen die voor 1 januari 2013 een door de gemeente aangeboden inburgeringsvoorziening gestart zijn of zonder voorziening worden gehandhaafd op hun inburgeringsplicht;
- de gemeente is verantwoordelijk voor de asielgerechtigden die na 1 januari 2013 in de gemeente in het kader van de huisvestingstaakstelling in de gemeente geplaatst worden en die voor 1 januari 2013 een verblijfsvergunning hebben ontvangen en dus nog recht hebben op een inburgeringsvoorziening;
- de gemeente is verantwoordelijk voor de maatschappelijke begeleiding van de asielgerechtigden;

- de gemeente is verantwoordelijk voor de informatieverstrekking aan alle inburgeringsplichtigen en vrijwillige inburgeraars die voor **en** na 01-01-2013 in de gemeente wonen.

2.2.3 Re-integratie

Het werkdeel WWB is in principe bedoeld om gemeentelijke uitkeringsgerechtigden via re-integratietrajecten naar werk te laten uitstromen. We bezien dit vanuit een breed perspectief. Dit betekent dat verwacht wordt dat iemand actief meedoet in de maatschappij. Het streven is erop gericht om het WWB-bestand te verkleinen door zoveel mogelijk cliënten duurzaam te laten uitstromen richting de arbeidsmarkt. Is dit (nog) te hoog gegrepen: participatie kan niet alleen door te werken, dat kan ook door onderwijs te volgen, door vrijwilligerswerk te doen of door het ondernemen van bijvoorbeeld culturele activiteiten.

Participatie slaat dus niet alleen op werken, maar is veel breder dan dat. Het komt erop neer dat iemand 'meedoet' in en daardoor bijdraagt aan de maatschappij waarin hij leeft.

De instrumenten die worden ingezet om participatie in de samenleving te bereiken zijn onder meer re-integratietrajecten, werkstages, loonkostensubsidies, scholing, schuldhulpverlening en verschillende individueel in te zetten instrumenten (bv reiskostenvergoeding, tussenschoolse opvang).

Hoofdstuk 3 Visie op Participatie

De verwachte toename van het bestand in 2013, in combinatie met het dalende Participatiebudget en de wetswijzigingen, stelt de IASZ meer dan ooit voor de uitdaging het beschikbare budget en de instrumenten zo effectief mogelijk in te zetten, duidelijke keuzes te maken en de verschillende budgetten zo efficiënt mogelijk te combineren. De vraag, voor wie het in verhouding geringe budget ingezet moet gaan worden, hangt samen met wat de gemeente op het gebied van participatie (vanuit de materiewetten re-integratie, inburgering en Wet Educatie Beroepsonderwijs) wil bereiken.

Gelet op de wetswijzigingen, de Participatiewet 2014, de analyses van de Raad voor Werk en Inkomen (RWI), het klantenbestand en op de afgenomen en afnemende budgetten zijn er twee hoofddoelen voor 2013 te formuleren:

I. Focus op werk

Focus op werk is het centrale doel. De focus op werk wordt gelegd op de categorie klanten met een gedeeltelijke loonwaarde. Het advies van de Raad voor Werk en Inkomen wordt hierbij gevolgd: inzet van het participatiebudget op de nog te bemiddelen moeilijke doelgroep, heeft het meest rendement. Klanten met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt beschouwen we als min of meer zelfredzaam. De inzet van het participatiebudget voor die klantgroepen wordt geminimaliseerd, waarbij inzet van de consultants voor deze groep wordt vergroot met eigen bemiddeling. Voor klanten zonder loonwaarde zullen we gelet op de gekrompen budgetten en de noodzaak keuzes te maken, alleen kunnen helpen op het gebied van activering middels het welzijnswerk. Vanuit het startpunt van effectieve en efficiënte inzet van middelen en vanuit de wetenschap dat keuzes onvermijdelijk zijn, benoemen we prioritaire doelgroepen.

Een aantal doelgroepen is zo kwetsbaar dat inzet op participatie van deze groepen op korte en op langere termijn van groot belang is. Het betreft jongeren en alleenstaande ouders. Beide groepen zijn kwetsbare klanten, met dreiging van langdurige uitkeringsafhankelijkheid.

Een kwetsbare (sociaal-economische) positie is de situatie die van ouder op kind overgaat, en van waaruit het moeilijker is om volledig te participeren in de samenleving, dan vanuit een arbeidspositie. De groepen vormen bovendien samen bijna een derde van het totaal aantal klanten.

II. Inzet op preventie en uitstroom

Gelet op de ontwikkeling van het aantal klanten dat gebruik zal maken van de WWB eind 2013, en gelet op de prognose van het Inkomensdeel dat van het Rijk daartegenover staat, verwachten we een negatief verschil. Dat betekent dat de gemeente uit algemene middelen een deel van het verschil moet aanvullen én een aanvullende uitkering bij het Rijk moet aanvragen. Het is van belang om dit verschil te minimaliseren.

De mogelijkheden die we als gemeente hebben om invloed uit te oefenen op het aantal aanvragen voor levensonderhoud zijn beperkt en de ontwikkeling van de instroom is sterk afhankelijk van economische ontwikkelingen. Wie recht heeft op een uitkering kan daar aanspraak op maken.

Wat wel tot de mogelijkheden behoort is:

- preventie door verdere intensivering van samenwerking met het UWV-werkbedrijf;
- verbetering van adequate controle op rechtmatigheid van aanvragen aan de poort;
- meer effectief inzetten van instrumenten richting werkgevers en de arbeidsmarkt om uitstroom naar werk te optimaliseren;
- strenge handhaving op verplichtingen die samenhangen met het inkomen én met de re-integratie-inspanningen die van de klant verwacht worden.

Hoofdstuk 4 Financiën

Het participatiebudget moet worden gebruikt voor het doel waarvoor het wettelijk bestemd is, namelijk voor participatievoorzieningen. Participatievoorzieningen kunnen bij derden worden ingekocht, maar dit kan ook in eigen beheer worden uitgevoerd.

4.1 Totaal overzicht Participatiebudget

In onderstaand overzicht is de terugloop van het participatiebudget zichtbaar.

Haarlemmerliede en Spaarnwoude	2010	2011	2012	2013
Re-integratiemiddelen	€ 127.621	€ 123.120	€ 71.454	€ 79.446
Educatiemiddelen	€ 43.244	€ 36.793	€ 35.670	€ 8.123
Inburgeringsmiddelen	€ 48.309	€ 37.133	€ 32.276	€ 15.103
	€ 219.174	€ 197.046	€ 139.400	€ 102.672

4.2 Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)

Door de wijziging van de WEB wordt het OCW-deel van het participatiebudget verdeeld op basis van het aantal bij een ROC ingekochte contracturen in het tweede jaar voorafgaand aan het jaar van de uitkering. Dit betekent dus dat in 2015 de ingekochte uren van 2013 tellen.

Voor 2013 en 2014 geldt een overgangsregeling op basis van de huidige verdeelsleutel. De verdeelcriteria zijn 'volwassen inwoners met een laag inkomen', 'volwassen inwoners met een allochtone achtergrond', 'ingekochte trajecten basisvaardigheid' en 'behaalde NT 2 certificaten'). Doordat het VAVO vanaf 1 januari 2013 onder aansturing van het Rijk komt te vallen resteert er voor de gemeente voor de overige educatie slechts 25% van het budget van 2012.

Educatie 2013	HLD
Budget 2013	
Rijksbijdrage OCW 2013	€ 8.123
Reserveringsregeling (opgenomen bij re-integratie)	€ -
	€ 8.123

4.3 Wet inburgering (WI)

Het inburgeringsbudget 2013 houdt rekening met de gewijzigde wetgeving en de overdracht van de taken en verantwoordelijkheden naar de Dienst Uitvoering Onderwijs. We ontvangen vanuit het Rijk via twee wegen middelen voor de uitvoering van de inburgeringstaak. Naast het participatiebudget ontvangen we middelen via het Gemeentefonds voor de uitvoeringskosten.

Het inburgeringsbudget is verdeeld op basis van de zogeheten output-verdeelmaatstaven en het budget is als geheel afhankelijk van de rijksbegroting. De in het jaar 2011 door de gemeente behaalde prestaties op de output-verdeelmaatstaven bepalen dan de omvang van het budget voor het jaar 2013 toe te kennen budget. Vanaf 2014 komt er, zoals gezegd, geen budget voor inburgering naar de gemeente.

Inburgering 2013		HLD
Budget 2013		
Rijksbijdrage BZK 2013	€	15.103
Uitvoeringsbudget Wet inburgering 2013	€	21.455
	€	36.558
Aangegane verplichtingen voor 2013		
Kosten van trajecten die doorlopen in 2013	€	3.000
	€	3.000
Nog beschikbaar budget 2013		
Totaal budget	€	36.558
Af: aangegane verplichtingen voor 2013	€	3.000-
	€	33.558

4.4 Wet Werk en Bijstand - re-integratiebudget

De middelen die de minister van SZW in het kader van de Wet werk en bijstand inbrengt in het participatiebudget worden verdeeld op de wijze waarop nu het oude WWB-werkdeel werd verdeeld. Dit betekent dat met de verdeelsleutel voor de middelen van SZW zoveel mogelijk wordt geprobeerd aan te sluiten bij de objectieve gemeentelijke behoefte aan re-integratiemiddelen. De objectieve gemeentelijke behoefte aan re-integratiemiddelen wordt geïndiceerd door maatstaven die iets zeggen over het bijstandsvolume en de lokale arbeidsmarkt. De behoefte van een gemeente aan re-integratievoorzieningen is groter naarmate een gemeente meer bijstandsgerechtigden heeft en naarmate er sprake is van een slechtere arbeidsmarkt.

Hieronder volgt een overzicht van de middelen met betrekking tot het WWB-re-integratiebudget. In dit overzicht zijn de bedragen opgenomen die vastliggen door eerdere besluiten, zoals de vaststelling van begroting van Paswerk waarin is vastgelegd dat € 23.000 van het participatiebudget ten gunste van re-integratietrajecten door hen wordt uitgevoerd.

In de Wet Participatiebudget is ook een mogelijkheid van een reserveringsregeling (lees: meeneemregeling) van 25% opgenomen. Het is op dit moment onduidelijk hoeveel budget er over blijft in 2012 en of we dus in 2013 meer te besteden hebben dan de voorlopige budgetten van 2013. Hiervoor zouden we dan moeten wachten tot eind maart 2013 de accountant de jaarrekening heeft gecontroleerd. We hebben besloten om in deze nota dus vooralsnog uit te gaan van de toegekende voorlopige budgetten. Voor budgetten die we eventueel onder de reserveringsregeling mee kunnen nemen naar 2013 zal t.z.t. een separaat voorstel worden voorgelegd aan het college.

Re-integratie 2013		HLD
Budget 2013		
Rijksbijdrage SZW 2013	€	79.446
Overheveling KOA kopje gemeentefonds (bij voorjaarsnota overhevelen uit budget Kinderopvang 2013)	€	1.000
	€	80.446
Aangegane verplichtingen voor 2013		
Kosten van trajecten die doorlopen in 2013	€	1.000
Re-integratietrajecten Paswerk conform begroting	€	23.000
	€	24.000
Nog beschikbaar budget 2013		
Budget 2013	€	80.446
Af: aangegane verplichtingen voor 2013	€	24.000-
	€	56.446

Het feit dat we steeds minder middelen beschikbaar hebben ten behoeve van re-integratie van klanten, betekent iets voor ons inkomensdeel, het budget waaruit de uitkeringen betaald worden. Wanneer de uitvoering van de re-integratie namelijk tot onvoldoende uitstroom leidt, worden de kosten

voor het inkomensdeel hoger. Dat tekort zal dan uit eigen middelen moeten worden aangevuld. Vanaf 2013 komen alle WWB tekorten ten laste van de exploitatie. Uiteraard is het inkomensdeel ook beïnvloedbaar door andere factoren dan het re-integratiebudget.

Hoofdstuk 5 Voorstellen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de keuzes die gemaakt kunnen worden op basis van het beschikbare budget, met de opgestelde visie en de budgettaire neutraliteit als uitgangspunt.

5.1 Educatie

De middelen voor volwasseneneducatie moeten ingezet worden voor de inkoop van groepscontacturen bij een ROC. Gezien de regionale ligging van het ROC Nova Contract zullen zij hiervoor een aanbod kunnen doen. Heemstede is mede namens Haarlemmerliede samen met de gemeenten Haarlem, Bloemendaal, Zandvoort in gesprek geweest met Nova Contract. Regionaal kunnen er namelijk 4150 groepscontracturen ingekocht worden, terwijl Haarlemmerliede maar 48 uur zou in kunnen kopen. Hierdoor zou je geen diversiteit in je aanbod kunnen krijgen. Een cursus van 20 weken, voor 12 uur per week kost al 240 uur. Gewerkt is dus aan een divers aanbod, waar voornamelijk ingezet is op taaleducatie voor anderstalige uitkeringsgerechtigden die na het behalen van hun inburgeringsdiploma toch geen werk kunnen krijgen omdat de taal nog onvoldoende is. Door taalverhoging aan te bieden voor spreken en luisteren kunnen zij zich na een kort en intensief traject beter verstaanbaar maken. Daarnaast biedt de nieuwe WEB de mogelijkheid om te dienen als opleidingstraject voor jongeren die zonder startkwalificatie toegelaten willen worden op een MBO-opleiding, maar die nog niet het eindniveau VMBO hebben behaald.

Om de kansen op een startkwalificatie of werk te verbeteren willen wij voor de volgende doelgroepen met een educatieachterstand een WEB aanbod doen (taal, rekenen, digitale vaardigheden):

- laaggeletterde Nederlandstalige volwassenen zonder uitkering voor alfatraject;
- laaggeletterde Nederlandstalige volwassenen met een uitkering;
- jongeren zonder startkwalificatie voor aansluiting op entreeopleiding/MBO;
- laagopgeleide anderstalige volwassenen met een uitkering die niveauverhoging nodig hebben om kansrijker op de arbeidsmarkt te zijn;
- anderstalige uitkeringsgerechtigden van 27 jaar en ouder met een inburgeringsexamen om kansrijker te worden op de arbeidsmarkt (staatsexamens)
- (anderstalige) jongeren voor aansluiting op entreeopleiding/MBO (staatsexamens)

De middelen voor educatie moeten besteed worden bij een ROC. Er vindt een afrekening plaats op basis van het aantal ingekochte groepscontacturen. Voor de uitvoering moet een overeenkomst opgesteld worden met genoemde doelgroepen. Omdat 2013 en 2014 als overgangsjaar gezien worden wordt er een overeenkomst voor twee jaar opgesteld. Tussentijdse bijstellingen op grond van kwartaalrapportages en monitoring zijn uiteraard in overleg met het ROC mogelijk. Het Open Leercentrum, een centrum voor digitale zelfstudie, is een standaard voorziening. Omdat deze te behouden zal voor een groepscontactuur € 169,00 per uur worden berekend. De eigen bijdrage die cursisten verplicht moeten betalen op grond van de WEB mogen niet bekostigd worden uit de WEB. Deze zullen uit het re-integratiedeel betaald moeten worden. De hoogste bijdrage voor een Staatsexamen traject is € 180,00.

Voorstel:

1. Uitvoering van de Wet Educatie Beroepsonderwijs met als doel zoveel mogelijk inwoners met een educatieachterstand toe te leiden naar een vervolgopleiding dan wel werk.
2. Op grond van de verplichte winkelnering het budget van € 21.432 regionaal inzetten om groepscontacturen in te kopen bij ROC Nova contract samen met de gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland, tegen een uurprijs van € 169,00 per uur.
3. Met het ROC Nova contract voor 2013 en 2014 een overeenkomst WEB afsluiten.

5.2 Inburgering

Inburgeringstrajecten

De gemeente is op grond van de gewijzigde Wet inburgering in 2013 nog verantwoordelijk voor de doelgroep die valt onder het overgangsrecht. Dit betekent dat de trajecten die ingezet zijn vóór 1 januari 2013 nog moeten doorlopen in 2013 ev. De bekostiging hiervan zal uit het participatiebudget betaald moeten worden. Ook asielgerechtigden die in de gemeente komen wonen na 1 januari 2013, maar die voor 1 januari hun verblijfsvergunning hebben ontvangen vallen onder het overgangsrecht en moeten een aanbod voor een inburgeringsvoorziening van de gemeente krijgen. Voor

Haarlemmerliede zullen er 2 personen een aanbod moeten krijgen onder op basis van het overgangsrecht.

Het participatiebudget is hiervoor niet toereikend. Zoals in een eerder vastgestelde nota over de inburgering 2013 zullen de uitvoeringskosten Wet inburgering ingezet worden voor de uitvoering van deze trajecten.

Voorstel:

Uitvoeren van het wettelijke overgangsrecht op grond van artikel 10 van de Wet van 13 september 2012 tot wijziging van de Wet inburgering. Hiervoor zijn reeds een gewijzigde verordening en de beleidsregels ter besluitvorming aangeboden. Kosten overgangsgroep alfavoortraject € 12.000 en kosten overgangsgroep inburgeringstraject € 7.000. Totaal € 19.000.

5.3 Wet werk en bijstand / re-integratiebudget

Door toename van het uitkeringsbestand in 2013 zullen we de budgetten zo effectief mogelijk moeten inzetten. Naast de doorlopende verplichtingen uit 2012 en de toezeggingen aan Paswerk om in 2013 € 23.000 aan re-integratieopdrachten te besteden, moet bekeken worden voor welke doelgroepen middelen kunnen worden ingezet.

Doelstelling van het re-integratiebeleid

Het zwaartepunt van het re-integratiebeleid komt in 2013 te liggen op een focus naar werk, waarbij de insteek is economische zelfredzaamheid. Economische zelfredzaamheid is bereikt als met een baan op het niveau algemeen geaccepteerde arbeid een verdien capaciteit is behaald van tenminste het Wettelijke minimumloon (WML).

Algemeen re-integratiebeleid: Doelgroepen

Nu er onvoldoende budget is om iedereen een aanbod te doen moet worden gekeken hoe op de meest effectieve wijze invulling gegeven kan worden aan het re-integratiebeleid.

In plaats van het hanteren van de kaasschaaf en het inzetten van subsidieplafonds voor alle re-integratie-instrumenten, wordt voorgesteld te kiezen voor een doelgroepenbeleid.

Inzake het re-integratiebeleid kunnen uitkeringsgerechtigden het meest effectief worden ingedeeld in groepen die zijn gebaseerd op mogelijkheden tot het verwerven van arbeid. De indeling is niet absoluut. Gewijzigde omstandigheden (bijvoorbeeld in motivering) kunnen maken dat een nieuwe indeling wordt gemaakt. We onderscheiden de volgende doelgroepen

1. Kansrijke klanten
2. Klanten met een gedeeltelijke loonwaarde
3. Zorgklanten

Voorstel:

Nieuwe en bestaande uitkeringsgerechtigden worden door de IASZ ingedeeld in doelgroepen. De doelgroep bepaalt of re-integratiemiddelen kunnen worden ingezet. Per doelgroep stellen wij de volgende aanpak voor, waarbij in een gezinssituatie alleen re-integratiemiddelen worden ingezet ten behoeve van de meest kansrijke partner.

1. Kansrijke klanten: Kansrijke klanten zijn uitkeringsgerechtigden die een opleidingsniveau hebben op tenminste het niveau van de startkwalificatie (Havo of VMBO2) en een werkloosheidsverleden hebben van minder dan 12 maanden. Deze groep wordt in principe in staat geacht om zelf werk te vinden op de reguliere arbeidsmarkt en hiermee een salaris te verdienen van tenminste het Wettelijk minimumloon (WML). De consultants van de IASZ zullen deze groep monitoren en begeleiden. Dit gebeurt aan de hand van maatwerk, waarbij de uitkeringsgerechtigde uit deze groep tenminste éénmaal per maand wordt gesproken over de voortgang van de sollicitatieactiviteiten. Indien nodig kunnen korte –en relatief goedkope- trajecten worden ingezet, zoals sollicitatietraining. De (maatwerk-) verwachtingen, zoals het aantal sollicitaties en overige activiteiten dat in een bepaalde periode tenminste moet worden verricht, worden vastgelegd in een plan van aanpak. Als de uitkeringsgerechtigde zich hieraan niet houdt, dan zal een actief maatregelenbeleid aan motivering moeten bijdragen.
2. Klanten met een gedeeltelijke loonwaarde: uitkeringsgerechtigden uit deze groep maken kans op het vinden van werk op de reguliere arbeidsmarkt, maar zijn vaak door belemmeringen (nog) niet in staat om tenminste het WML te verdienen. Het beschikbaar stellen van re-integratiemiddelen voor deze groep is dan ook een logische keuze. Een deel van deze uitkeringsgerechtigden

kunnen zijn aangewezen op arbeid in een beschermde omgeving. Voor deze groep worden re-integratiemiddelen beschikbaar gesteld.

3. **Zorgklanten:** uitkeringsgerechtigden die geen loonwaarde hebben en op de lange termijn weinig tot geen perspectief op werk. Inzet van re-integratiemiddelen leidt niet of nauwelijks tot een verbetering van de arbeidsmarktpositie. Voor uitkeringsgerechtigden in deze groep worden in principe geen re-integratiemiddelen ingezet. Dit wil niet zeggen dat de IASZ geen inspanningen meer zal verrichten voor deze groep uitkeringsgerechtigden. Er zal voor deze groep een creatieve koppeling met algemene voorzieningen in het kader van de WMO moeten worden gevonden. De algemene voorzieningen zijn gericht op het ondersteunen van burgers bij het zelfstandig blijven wonen. De voorzieningen kunnen zich richten op activiteiten (onderdelen) van hulp bij het huishouden, (boodschappenservice, hulp bij was en strijk, hulp bij maaltijdbereiding), tuinonderhoud, kleine klussen rond het huis, administratieve ondersteuning, etc. Ook zal de IASZ een actieve rol spelen door deze groep bijvoorbeeld te motiveren en te ondersteunen bij het verkrijgen van kosteloze activiteiten, zoals bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, het deelnemen aan dagbesteding en andere activiteiten.

Specifieke doelgroepen

Voorstel:

1. **Alleenstaande ouders:** alleenstaande ouder(s) met kinderen onder de vijf jaar kunnen op eigen verzoek ontheffing aanvragen van de arbeidsverplichting. Om zich toch goed voor te bereiden op de arbeidsmarkt kan een voorziening in de vorm van scholing worden verstrekt zoals beschreven in artikel 9a, lid 10 en 11 WWB.
2. **Niet uitkeringsgerechtigden:** voor niet uitkeringsgerechtigden (Nuggers) wordt geen re-integratiebudget meer aangewend. De IASZ zal wel proberen deze mensen te bemiddelen naar werk, maar zonder tussenkomst van re-integratiepartners.

Eigen bijdrage educatie

De WEB gelden zullen in hoofdzaak ingezet gaan worden voor uitkeringgerechtigden. Deelname aan de educatieve trajecten zal verplicht worden op grond van artikel 9 van de Wet werk en bijstand. Omdat de WEB de verplichting kent om eigen bijdrage te innen, € 45,00 voor trajecten voor laaggeletterdheid en alfabetisering en € 180,00 voor trajecten die toeleiden tot het Staatsexamen, wordt voorgesteld deze kosten te betalen uit het re-integratiedeel WWB.

Voorstel:

Voorgesteld wordt de eigen bijdrage van educatietrajecten op grond van de WEB te zien als trajectkosten en deze te vergoeden uit het re-integratiedeel WWB. Raming eigen bijdragen 2013 € 800

Eigen bijdrage Wet kinderopvang

Ingaande 2013 heeft het Kabinet een aantal bezuinigingsmaatregelen genomen ten aanzien van de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders. De maatregelen hebben gevolgen voor de huidige gemeentelijke taak voor de doelgroepen in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (verder de Wet kinderopvang).

Het uitkeren van de aanvullende compensatie van de eigen bijdrage voor doelgroepouders (KOA kopje) blijft een taak voor de gemeente. Gemeenten hebben, anders dan nu, de vrijheid om de compensatie al dan niet te verlenen en kunnen zelf de omvang daarvan bepalen. Er worden dus geen wettelijke compensatiepercentages meer vastgelegd.

Gezien de oplopende kosten van de kinderopvang en het belang dat er gediend wordt om zoveel mogelijk belemmeringen tot arbeidsinschakeling voor doelgroepouders weg te nemen, wordt er voorgesteld om de eigen bijdrage die ouders met een WWB uitkering moeten betalen om deel te nemen aan een re-integratie traject, te vergoeden. Deze eigen bijdrage bestaat gemiddeld uit 10% van de opvangkosten die resteert na ontvangst van de kinderopvangtoeslag van de belastingdienst.

Voorstel:

Voorgesteld wordt de eigen bijdrage voor de kosten kinderopvang voor alleenstaande ouders en gehuwden met een WWB uitkering te vergoeden uit het re-integratiedeel WWB. Raming eigen bijdragen 2013 € 1.000.

Hoofdstuk 6 Financiële uitwerking voorstellen

In dit hoofdstuk worden de voorstellen uit hoofdstuk 5 financieel verwerkt. Hierbij is uitgangspunt het vrij te besteden budget wat over blijft na de aangegane verplichtingen zoals in overzichten in hoofdstuk 4 opgenomen.

Educatie 2013		HLD
Nog te besteden budget 2013	€	8.123
Voorstellen		
Educatietrajecten incl Open leercentrum voor 48 uur	€	8.123

Inburgering 2013		HLD
Nog te besteden budget 2013	€	33.558
Voorstellen		
Inburgeringstrajecten overgangsgroep	€	19.000
Restant te betalen in 2014 (zie besluit WI verordening)	€	14.558
	€	33.558

Re-integratie 2013		HLD
Nog te besteden budget 2013	€	56.446
Voorstellen		
Re-integratieinstrumenten	€	54.646
Eigen bijdrage educatieinstrumenten	€	800
Eigen bijdrage kosten kinderopvang	€	1.000
		56.446